

سوالات حقوق جزای عمومی ۱

- ۱- عناصر تشکیل دهنده جرم را نام ببرید؟
- ۲- ویژگی های اسباب اباحه یا علل موجهه جرم را بیان کنید؟
- ۳- دو مورد از شرایط تحقق اضطرار را بیان کنید؟
- ۴- نظریه های مختلف در ارتباط مأمور و آمر و جود دارد را بیان کنید؟
- ۵- اصل عدم تأثیر رضایت بزه‌دیده در ماهیت جرم را توضیح دهید؟
- ۶- شروط رضایت بزه‌دیده در عدم تحقق جرم را بیان کنید؟
- ۷- شرایط عملیات درمانی قانونی را بیان کنید؟
- ۸- دفاع مشروع در چه شرایطی قانونی است؟
- ۹- شرایط تحقق شروع به جرم را بیان کنید؟
- ۱۰- اشتراکات و افتراقات جرم عقیم و جرم محال را بیان کنید؟

جوابیه حقوق جزای عمومی ۱

جوابیه ۱-

۱. قانونگذار این رفتار را جرم شناخته و برای آن مجازات مقرر کرده باشد (عنصر قانونی)

۲. رفتار مجرمانه توسط مرتکب تحقق یابد (عنصر مادی)

۳. رفتار مجرمانه با علم و اختیار ارتکاب واقع شده باشد (عنصر روانی یا معنوی)

جوابیه ۲-

این اسباب، اسباب عینی و خارجی هستند.

۱۰. این اسباب، زائل کننده عنصر قانونی جرم بوده و بنابراین مانع از تشکیل جرم میشوند.

این اسباب نسبت به وضع معاونان و شرکاء نیز مؤثر هستند.

به موجب تحقق این اسباب یا مباح دانسته شدن رفتار مجرمانه و مضاف بر تفری مجازات مرتکب، مسؤولیت مدنی ضرر و زیان ناشی از جرم نیز منتفی میگردد، مگر در موارد استثناء که در قانون تصریح شده باشد

جوابیه ۳- بروز خطر شدید: همچنانکه در ماده ۱۱۰ مقرر شده است، شرط وجود حالت اضطرار بروز «خطر شدید» قریبالوقوعی است که نفس (جان) یا مال مرتکب یا دیگری را تهدید کند. بدیهی است ذکر خطراتی مانند «سیل» و «طوفان» در این ماده از باب تمثيل است و جنبه حصری ندارد و هرگونه خطر دیگر همانند آتشفشان، بمبارانهای هوایی، سقوط هواپیما و گرسنگی را شامل میشود. تفاوتی نمیکند که منشأ اضطرار درونی باشد (مانند گرسنگی و بیماری) یا بیرونی (مانند سیل و زلزله) آنچه مهم است به خطر افتادن حقی از حقوق انسان است که فقط با ارتکاب جرم محفوظ میماند.

۲. بالفعل یا قریبالوقوع بودن خطر: منظور از خطر بالفعل یا قریبالوقوع، خطری است که به وقوع پیوسته یا وقوع آن بسیار نزدیک است؛ بنابراین در مواردی که بروز خطر احتمالی بوده و هنوز وضعیت اضطراری پیش نیامده باشد، نمیتوان به اضطرار استناد نمود. برای مثال در فرضی که به دلیل بارندگی شدید و احتمال وقوع سیل، شخص اقدام به سرقت پوشاک و مواد غذایی نماید رفتار او مشمول اضطرار نخواهد بود

جوابیه ۴-

نظریه اطاعت محض: مأمور باید تحت هر شرایط به نظر آمر عمل کند. ولو آن عمل مجرمانه باشد و مأمور مجازات نخواهد شد.

نظریه مسؤولیت مأمور: مأمور قبل از اجرای دستور مکلف به بررسی اوامر آمر از لحاظ قانونی یا غیرقانونی بودن میباشد و بنابراین اگر دستور غیرقانونی آمر را انجام دهد، مسؤول بوده و مجازات میشود.

نظریه رعایت ظواهر قانونی: (نظریه بینابینی): مأمور مکلف به بررسی اوامر آمر میباشد و چنانچه امر قانونی از «لحاظ ظاهری» قانونی باشد، موظف به قبول آن است و در این صورت اجرای آن دستور موجب مجازات او نخواهد شد.

جوابیه ۵- قانون جزا از قوانین آمره محسوب و مربوط به نظم عمومی است و اراده بزه‌دیده قادر نیست خللی در اجرای آن پدید آورد؛ بنابراین رضایت بزه‌دیده به ارتکاب رفتاری که به حیات، سلامت و تمامیت جسمانی او آسیب میزند، مانند قتل، ضرب و جرح بی‌اثر است. همچنین در تمام جرائم مُنافی عِفَّت و اخلاق خانواده، رضایت و تمکین به ارتکاب جرم از فاعل رفع تقصیر نمیکند. در جرائمی مانند لواط و زنا، رضایت طرفین نه تنها شرط نیست و از تقصیر آنها نمیکاهد، بلکه مجازاتهای فاعلان جرم به این دلیل است که با رضایت خود به این رفتار تن در داده‌اند؛ زیرا اگر دلیلی بر کراهت یا مخالفت بزه‌دیده به ارتکاب این رفتار به دست آید، معاف از مجازات خواهد بود.

جوابیه ۶- ۱. رضایت‌دهنده باید عاقل و بالغ و دارای اهلیت باشد؛ بنابراین رضایت مجنون، صغیر و مست فاقد اثر خواهد بود.

۰. رضایت بزه‌دیده باید عاری از عیب و آزادانه ابراز شود. رضایتی که با فریب، اکراه و زور معیوب شده باشد، هیچ گونه اثری بر آن مترتب نخواهد بود.

رضایت بزه‌دیده باید پیش از ارتکاب جرم یا مقارن آن ابراز شود. رضایت بزه‌دیده پس از ارتکاب جرم، رفع تقصیر کیفری نمیکند و فقط جنبه گذشت دارد. گذشت بزه‌دیده پس از وقوع جرم نیز در جرائمی که گذشت مؤثر است یا موجب موقوفی تعقیب و یا توقف اجرای حکم میگردد، در جرائمی هم که قابل گذشت نیست، از جهات تخفیف مجازات به شمار میرود

جوابیه ۷-

به قصد درمان

با حسن نیت

با لحاظ منفعت جسمی و روحی بیمار

با اخذ رضایت بزه‌دیده یا اولیا و نمایندگان قانونی او

با رعایت موازین فنی، علمی و نظامات دولت

جوابیه ۸-

تجاوز یا خطر بالفعل یا قریبالوقوع باشد: منظور خطری است که به وقوع پیوسته‌ها

وقوع آن بسیار نزدیک است؛ با این وجود اگر شخص «الف» به

شخص «ب» بگوید: «مطمئن باش، بالاخره تو را میکشم» شخص «ب» نمیتواند با این

تهدید و برای دفع خطر احتمالی پیشدستی کرده و آن شخص را به قتل برساند.

همچنین در مواردی که جرم واقع شده باشد و شخص مجنی‌علیه اقدام متقابل انجام

دهد، رفتار او انتقام است نه دفاع مشروع.

۰. تجاوز غیرقانونی باشد: دفاع مشروع وقتی مصداق پیدا میکند که در مقابل تجاوز

غیرقانونی یا غیر عادلانه باشد. در برابر تجاوز قانونی، اعمال به ظاهر تعرض آمیزی وجود

دارد که مبنای آن دستور مقام صلاحیتدار و یا حکم قانون است، مانند جلب و دستگیری بزهکار و یا مجازات مجرم. بنابراین، همچنانکه در ماده ۱۱۱ ق.م.ا پیشبینی شده است: «مقاومت در برابر قوای انتظامی و دیگر ضابطان دادگستری در مواقعی که مشغول به انجام وظیفه خود باشند، دفاع محسوب نمیشود».

غیرقابل دفع بودن تجاوز: غیرقابل دفع بودن تجاوز با توسل به قوای دولتی بدون فوق وقت یا عدم مؤثر بودن مداخله قوای دولتی در دفع تجاوز یا خطر. بند «ت» ماده ۱۱۱ ق.م.ا هم دفاع را به این شرط مجاز دانسته که: «توسل به قوای دولتی بدون فوت وقت عملاً ممکن نباشد یا مداخله آنان در دفع تجاوز و خطر مؤثر واقع نشود».

جوابیه ۹- از ماده ۱۲۲ ق.م.ا که مقرر داشته است: «هر کس قصد ارتکاب جرمی کرده و شروع به اجرای آن نماید، لکن به واسطه عامل خارج از اراده او قصدش معلق بماند، به شرح زیر مجازات میشود: ...» چنین برمیآید که برای تحقق شروع به جرم دو شرط لازم است: ۱- شروع به عملیات اجرایی جرم - عدم انصراف / رادی

جوابیه ۱۰-

اشتراکات: در هر دو جرم محال و عقیم، عملیات اجرایی آن اجرا شده و مرتکب مسیر جرم را به پایان رسانده است، اما قصد او محقق نشده است

افتراقات:

۱. تحقق نتیجه: تحقق نتیجه در ارتکاب جرم عقیم همیشه ممکن است، اما تحقق نتیجه در جرم محال هیچ گاه ممکن نیست.

۲. علت تحقق: علت تحقق جرم محال، عدم امکان وجود موضوع یا عدم کفایت وسیله مجرمانه میباشد؛ اما علت تحقق جرم عقیم، عدم مهارت، عدم دقت یا بروز اتفاق غیر قابل پیشبینی میباشد